

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Nationalbankens Octroi af 4. Juli 1818 blev given paa 90 Aar fra 1. August 1818 at regne og udløber saaledes ved Udgangen af Juli 1908. Det er derfor nødvendigt ved Lov at fastsætte en Ordning af vort Seddelvæsen efter denne Dato.

Der kan næppe være nogen Tvivl om, at den for en rolig Udvikling af vort Pengevæsen mest tjenlige Ordning vil bestaa i en Forlængelse af Nationalbankens Privilegium med saadanne Modifikationer og under saadanne Betingelser, som Nutidens Forhold kræver eller gør rimelige. Ved en saadan Forlængelse af Privilegiet vil man ogsaa være i Overensstemmelse med Udviklingen i de fleste europæiske Stater. En af Staten ejet Seddelbank findes kun i Sverig og Rusland. I alle andre Lande har man saavel af politiske som af økonomiske Grunde givet Afkald derpaa. Hvad dernæst Spørgsmaalet om een eller flere Seddelbanker angaar, er Udviklingen gaaet i den Retning, at i de enkelte Lande, hvor der tidligere har bestaaet en Flerhed af saadanne Banker, er man efterhaanden mere og mere kommen bort derfra, saaledes i den nyeste Tid i Sverig og Schweiz.

I den Tid, der er forløben siden 1818, har der selvfølgelig maattet foretages en Del Tilføjelser til og Forandringer i de octroimæssige Bestemmelser, og disse Forandringer er fremkomne gennem en Række kongelige Kundgørelser.

Af saadanne Tilføjelser og Ændringer er der ingen, der berører den Kreds af Forretninger, som Banken er berettiget til at beskæftige sig med, og der skønnes heller ikke at være nogen Grund til i nærværende Forslag at gøre nogen Forandring heri. Det har gennem den forløbne Tid vist sig, at Banken indenfor de Grændser, som Octroien har afstukket for dens Virksomhed, har været i Stand til at yde Pengemarkedet den Støtte, som det kunde kræve, samtidig med, at Banken siden 1845 har kunnet gennemføre og opretholde sine Sedlers Indløselighed og en fast Ordning af Landets Pengevæsen. De Grundsætninger for Arten af de af Banken ydede Kreditter, som indeholdes i Octroiens §§ 22 til 26, er ogsaa i det væsentlige overensstemmende med, hvad man i de fleste Lande anser for at burde falde

ind under en privilegeret Seddelbanks Forretningsomraade.

Heller ikke i Octroiens Bestemmelser om Bankens Styrelse er der siden 1818 foretaget nogen Forandring med Undtagelse af, at det ved kgl. Resolution af 14. Januar 1875 blev tilladt at lade den ene af de fire Direktørpladser, der besættes af Repræsentanterne, staa ubesat indtil videre. — Den Ordning af Bankens Styrelse, der fastsattes ved Octroien, kan imidlertid ikke længere betragtes som tidsvarende. Banken er et Aktieselskab, men der er ikke givet Aktionærerne nogen som helst Indflydelse paa dens Styrelse. Aktionærforsamlinger afholdes ikke, og det af 15 Medlemmer bestaaende Repræsentantskab, som atter vælger en Del af Direktionens Medlemmer, har siden 1818 suppleret sig selv. Ifølge nærværende Forslags § 10 vil der for Fremtiden blive afholdt regelmæssige Aktionærforsamlinger, og Repræsentantskabet vil fremgaa af Aktionærernes Valg, efterhaanden som de nuværende Repræsentanters Mandater udløber. — Ifølge Octroiens § 32 udnævner Kongen den ene af Bankens Direktører; dette vil ved Vedtagelse af Forslagets § 11 blive forandret derhen, at Kongen udnævner 2 Direktører, af hvilke den ene skal være landbrugskyndig.

De væsentligste Tilføjelser, der i Aarenes Løb ere gjorte til Octroien, bestaa i de Bestemmelser, som i Henhold til Octroiens §§ 3 og 20 ere blevne truffene med Hensyn til Forholdet mellem Beløbet af de af Banken udstedte Sedler og den Metalvaluta, som er i Bankens Besiddelse. Hovedbestemmelsen i denne Henseende er nu kgl. Kundgørelse af 20. December 1873, der i Enkelthederne er bleven modificeret ved senere Kundgørelser (af 2. November 1877, 19. Februar 1886, 10. November 1894, 25. Juni 1897, 27. December 1897 og 11. April 1901). Princippet i Kundgørelsen af 1873 med senere Tilføjelser er det saakaldte *Kontingentsystem*, ifølge hvilket et vist fastslaaet Beløb (efter Kdg. af 1901 38 Mill. Kr.) kan udstedes uden Metaldekning, medens alt hvad der sættes i Omløb derudover skal være dækket af Metal-fonden. Ganske vist foreskriver Kdg. af 1873 § 1 ved Siden deraf, at Metal-